

F·U·B·A· Sem-II April 2018

His-I.

Q.P. Code : 30808

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are **compulsory**.
  2. All questions **carry** equal marks.
  3. **Figures to the right** indicate marks.

1. Attempt **any two** of the following.

- a) Review the contribution of Brahmo samaj in 19th century.
- b) Write an essay on Satyashodhak Samaj.
- c) Discuss the Impact of socio-religious movement in India.

2. Attempt **any two** of the following.

- a) Describe the main stages in the development of English education in the 19th century India. **10**
- b) Examine the role of press in social awakening. **10**
- c) Trace the development of means of transport during the British rule. **10**

3. Attempt **any two** of the following.

- a) Assess the system of revenue settlement introduced by the British in India. What was its impact. **10**
- b) Write a detailed note on the 'Economic Drain Theory' of Dadabhai Navroji. **10**
- c) Explain the factors responsible for the growth of large scale Industry. **10**

4. Attempt **any two** of the following.

- a) Evaluate the condition of women during the period of your study. **10**
- b) Briefly discuss the problems of Dalits in British India. **10**
- c) Give an account of Tribal Movement in India. **10**

5. Write short notes on **(any two)**

- a) Aligarh Movement **10**
- b) Post and Telegraphs **10**
- c) Decline of Indian Handicraft **10**
- d) Peasant Movement in India. **10**

Turn Over

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण: १००)

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
  २. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
  ३. उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
  - अ) १९ व्या शतकातील ब्राह्मो समाजाच्या कार्याचा आदावा घ्या.
  - ब) सत्यशोधक समाजावर निबंध लिहा.
  - क) सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळीच्या परिणामांची चर्चा करा.
२. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
  - अ) १९ व्या शतकात भारतातील इंग्रजी शिक्षणाच्या विकासाच्या प्रमुख टप्प्यांचे वर्णन करा.
  - ब) सामाजिक जागृती करण्यामध्ये वृत्तपत्रांच्या भुमिकेचे परिक्षण करा.
  - क) ब्रिटिश कालावधीतील वहातुकीच्या साधनांच्या विकासाचा मागोवा घ्या.
३. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
  - अ) महसुल व्यवस्थेतील कायमधारा पद्धतीचे विश्लेषण करा.
  - ब) दादाभाई नौरोजी यांच्या आर्थिक निःसारण सिधांतावर सविस्तर टिप लिहा.
  - क) मोठ्या उद्योगांच्यांचा वाढीस कारणीभूत घटकांचे वर्णन करा.
४. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
  - अ) तुमच्या अभ्यासाच्या कालखंडातील स्थियांच्या स्थितीचे मुल्यमापन करा.
  - ब) ब्रिटीशकालीन भारतातील दलितांच्या प्रश्नांविषयी थोडक्यात चर्चा करा.
  - क) भारतातील आदिवासी चळवळी विषयी सविस्तर माहिती द्या.
५. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
  - अ) अलिंगढ चळवळ
  - ब) पोस्ट आणि तारायंत्र
  - क) भारतीय हस्त उद्योगांचा न्हास
  - ड) भारतातील शेतकरी चळवळ